

QORTI TA' L-APPELL

IMHALLFIN

S.T.O. JOSEPH SAID PULLICINO B.A. (HONS), LL.D. - PRESIDENT
ONOR. JOSEPH A FILLETTI B.A., LL.D., A R HIST S
ONOR. FRANCO DEPASQUALE B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 13 ta' Marzu, 2001

Numru

Citaz. Nru. 712/93

**Marie-Louise Muscat
Inglott sive Marie-
Louise Muscat Manduca u
Joseph Muscat Manduca**

Vs

Louis Manduca

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni li permezz taghha l-atturi
ppremettew:-

Illi b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Peter Paul
Pellegrini Petit tat-18 ta' Ottubru, 1950, l-

awtrici ta' l-atturi, Frances Manduca, kienet xtrat il-fond "Bay View Cottage", 56, Zonqor Street, Marsaskala;

Illi l-imsemmija Frances Manduca mietet fit-13 ta' Marzu, 1993, b'testment fl-atti tan-Nutar Dottor Carmelo Lia ta' l-10 ta' Awissu, 1979, li in forza tieghu halliet l-uzufrutt tal-fuq imsemmi fond favur ohtha Marie-Louise mart it-tabib Dottor Frank Muscat Inglott u a favur l-istess Dottor Frank Muscat Inglott tul il-hajja tagghom kollha, flimkien u successivament bejniethom, u l-proprjeta` ta' l-istess fond, wara l-mewt ta' l-imsemmija tabib Dottor Frank u martu Marie-Louise Muscat Inglott, lill-attur Joseph Muscat Manduca;

Illi t-tabib Dottor Frank Muscat Inglott kien miet fl-10 ta' Ottubru, 1983;

Illi dan l-ahhar, wara l-mewt ta' l-imsemmija Frances Manduca l-konvenut sgassa l-bieb u t-twieqi tal-imsemmi fond, u appropria ruhu mill-istess dar li qed jirreklama bhala tieghu;

Illi l-konvenut kien ga pprova darbtejn jakkwista dikjarazzjoni minn dawn il-Qrati li l-imsemmi fond jappartieni lilu, izda fiz-zewg okkazzjonijiet it-talba tieghu ma gietx milqugha, darba b'sentenza tal-Qorti ta' l-Appell moghtija fl-20 ta' Gunju 1983, fil-kawza fl-ismijiet "Louis Manduca vs Frances Manduca pro et noe", u darba ohra b'sentenza tal-Prim Awla tal-Qorti Civili moghtija fl-4 ta' Frar, 1988, fil-kawza fl-ismijiet "Louis Manduca vs Frances Manduca";

Illi l-agir tal-konvenut sar minghajr il-permess u ad insaputa ta' l-atturi, hu abusiv u lesiv tad-drittijiet taghhom bhala aventi kawza minn Frances Manduca, u jcahhad lill-atturi mill-pussess materjali u fiziku ta' l-imsemmi fond u dan in-ezercizzju ta' pretensjoni li hi infondata u bla bazi u li giet michuda darbtejn minn dawn il-Qrati;

Talbu ghalhekk l-atturi lill-Qorti sabiex:-

1. Tiddikjara illi t-tehid tal-pussess mill-konvenut tal-fond "Bay View Cottage", 56, Zongor Street, Marsaskala, sar b'mod klandestin u bi vjolenza;
2. Illi l-okkupazzjoni tal-konvenut ta' l-imsemmi fond huma minghajr ebda jedd jew titolu validu fil-ligi, u ghalhekk f'kull kaz;
3. Il-konvenut ghandu jigi kkundannat sabiex fi zmien qasir u perentorju li jghogobha tiffissalu l-Qorti jizgombra mill-imsemmi fond u jhallih liberu u battal favur l-atturi;

Bl-ispejjez kontra l-konvenut.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess atturi u l-lista tax-xhieda minnhom indikati flimkien ma' l-elenku tad-dokumenti esebiti;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Louis Manduca illi permezz taghha huwa eccepixxa:-

1. Illi l-ewwel talba attrici kienet infondata fil-fatt u fid-dritt peress li l-atturi kienu ben infurmati bil-pretensjoni valida ta' l-eccipjenti;
2. Illi l-pretensjoni tal-konvenut ghall-fond hija valida, u dan skond kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza;
3. Illi ghaldaqstant it-tielet talba attrici kellha tigi respinta bl-ispejjez kontra l-atturi;

Ghamel ukoll riserva ghall-eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjrazzjoni guramentata ta' l-istess konvenut u l-lista tax-xhieda minnu indikati;

Rat id-Digriet ta' l-Ewwel Qorti tas-27 ta' Frar 1997 li permezz tieghu wara l-mewt ta' l-attrici Marie Louise Muscat Inglott ordnat li l-kawza titkompli mill-attur Joseph Muscat Manduca bhala proprjetarju assolut tal-fond meritu tal-kawza;

Rat id-Decizjoni tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili moghtija fit-28 ta' Gunju 1999 li permezz taghha gew respinti l-eccezzjonijiet sollevati mill-konvenut u milqugha t-talbiet attrici u wkoll iddikjarat li t-tehid tal-pussess mill-konvenut tal-fond "Bay View Cottage", 56 Zonqor Street, Marsaskala sar b'mod klandestin u bi vjolenza, u ddikjarat ukoll illi l-pussess odjern tal-konvenut ta' l-imsemmi fond kien minghajr jedd jew titolu, u ghalhekk ikkundannat lill-istess konvenut sabiex

fi zmien xahar jizgombra mill-imsemmi fond u jhallih liberu u battal favur l-attur;

Rat ir-Rikors ta' Appell tal-konvenut fejn interpona dan l-appell peress li hass ruhu aggravat bid-digrieti moghtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-15 ta' Dicembru 1998 u fl-1 ta' April 1999 fejn il-Qorti cahdet it-talba tieghu biex ikun jista' jipprezenta n-nota ta' l-eccezzjonijiet ulterjuri, u kif ukoll hass ruhu aggravat bl-istess sentenza moghtija fit-28 ta' Gunju 1999;

Rat illi l-appellant stqarr illi l-aggravju kien car u manifest u kien jikkonsisti filli l-Ewwel Qorti ma tatx piz bizzejjed ghall-eccezzjonijiet u sottomissjonijiet tal-konvenut appellant u la hallietu jressaq provi dwar it-titolu legali tieghu ghall-fond in kwistjoni minkejja it-tieni talba attrici "*li l-okkupazjoni tal-konvenut ta' l-imsemmi fond kienet minghajr ebda jedd jew titolu validu fil-ligi*" u lanqas ma hallietu jikkontesta l-kawza billi jressaq l-eccezzjonijiet ulterjuri tieghu; wara li ghamel is-sottomissjonijiet tieghu li jirrizultaw mill-istess rikors, huwa talab illi din l-Onorabbli Qorti tirrevoka "*contrario imperio*" id-digrieti imsemmija kif ukoll thassar u tirrevoka s-sentenza tat-28 ta' Gunju 1999 u minflok tilqa' l-eccezzjonijiet u l-eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenut appellant.

Rat ir-Risposta ta' l-attur appellat fejn issottometta illi s-sentenza appellata kienet gusta u timmerita konferma;

Semghet it-trattazzjoni tad-difensuri;

Rat l-atti tal-kawza;

Ikkonsidrat:-

Illi fl-ewwel lok l-appellant talab illi jkun hemm revoka taz-zewg digrieti imsemmija u cioe` dawk li inghataw l-ewwel wiehed fil-15 ta' Dicembru 1998 u t-tieni wiehed fl-1 ta' April 1999 (u mhux fit-23 ta' Marzu 1999 kif indikat fir-rikors ta' l-appell); dawn iz-zewg digrieti kienu sostanzjalment l-istess u kienu cahdu t-talba ta' l-appellant biex ikun jista' jigi awtorizzat jipprezenta nota ta' l-eccezzjonijiet ulterjuri;

Illi l-Artikolu 728 tal-Kap 12 jitkellem car dwar dak li ghandu jigi sottomess fin-nota ta' l-eccezzjonijiet; hlief ghal eccezzjonijiet "*li jistghu b'disposizzjoni espressa ta' dan il-Kodici jinghataw f'kull waqt tal-procediment, jew eccezzjonijiet li jinqalghu waqt il-kawza*", l-eccezzjonijiet kollha "*ghandhom jinghataw fin-nota ta' l-eccezzjonijiet*";

Illi meta wiehed jezamina l-fatti tal-kaz kif ukoll in-natura ta' l-eccezzjonijiet li l-konvenut ried jintavola fi stadju ulterjuri li kienu certament jezistu u a konoxxenza ta' l-istess konvenut meta huwa pprezenta n-nota ta' l-

eccezzjonijiet originali tieghu, dina l-Qorti taqbel mad-digriet moghti fl-Udjenja tal-15 ta' Dicembru 1998, li mbaghad wara gie konfermat b'digriet iehor ta' l-1 ta' April 1999;

Illi fic-citazzjoni taghhom l-atturi bbazaw it-talbiet taghhom fuq kuntratti u testment li gew debitament esebiti u li jaghtu stampa cara ta' dak li gara qabel il-mewt ta' Frances Manduca;

Illi anke dwar dak li gara wara l-mewt ta' l-imsemmija Frances Manduca, ix-xhieda tal-konvenut ikkonfermat ukoll il-mod kif huwa kien dahal fid-dar in kwistjoni, ghalkemm ma kellux cwievet u anke nonostante il-fatt li kien jaf li dawn ic-cwievet kienu ghand l-atturi;

Illi kemm mit-termini li fuqhom giet intavolata din l-azzjoni, kif ukoll mill-istess dikjarazzjoni ta' l-attur fil-mori tal-kawza, din il-Qorti taqbel li l-azzjoni hija aktar wahda ta' spoll privileggjat; il-Qorti ghandha toqghod fuq l-eccezzjonijiet sollevati mill-konvenut u ma jirrizultax li l-konvenut ressaq xi oggezzjoni dwar din l-azzjoni imma biss ecepixxa illi huwa kellu pretensjoni valida li kellha tirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Illi l-Qorti tifhem ukoll li setghet tezamina anke l-provi ghal azzjoni possessorja ta' manutenzjoni invista anke tal-gurisprudenza citata imma fid-dawl tac-citazzjoni u ta' l-eccezzjonijiet sollevati sejra tieqaf fuq l-ispoll privileggjat. Mill-provi ma hemmx dubju li, meta l-konvenut vjolentement sgassa u dahal jokkupa l-fond, ic-cwievet ta' l-istess fond kienu fil-pussess ta' l-

atturi - u b'dan il-konvenut kien jaf; dawn il-fatti juru li l-atturi kellhom il-pussess materjali tal-fond; mal-mewt ta' Frances Manduca, l-atturi kellhom ukoll il-pussess legali stante li kienet l-uzufruttwarja tal-fond in kwistjoni;

Illi din il-Qorti taqbel ukoll ma' l-ewwel sentenza illi x-xhieda tal-konvenut dwar il-volonta` ta' Frances Manduca ftit qabel ma mietet meta huwa jghid illi hija riedet ittih ic-cwieviet tal-post, ma tidher xejn verosimili, *considerando* partikolarment ic-cirkostanzi li jirrizultaw dwar ir-relazzjonijiet bejn il-partijiet;

Illi ghalhekk din il-Qorti taqbel illi l-pussess odjern tal-konvenut li baqa' jokkupa l-fond *de quo* huma bla ebda dritt jew titolu u l-konvenut, nonostante dak li intqal fl-eccezzjonijiet originali tieghu, bl-ebda mod ma ressaq xi forma ta' prova li tista' tissostanzja l-allegazzjoni tieghu fir-rigward;

Illi l-atturi minn naha taghhom irnexxilhom jipprovaw il-premessi taghhom anke permezz tax-xhieda ta' l-istess konvenut, li kif intqal, naqas li jissostanzja l-eccezzjonijiet tieghu kif indika li kien ser jaghmel meta huwa pprezenta n-nota ta' l-eccezzjonijiet originali tieghu.

Ghal dawn il-motivi;

Il-Qorti tiddeciedi dan ir-Rikors billi tichad l-appell tal-konvenut u wara li tikkonferma d-Digrietu moghtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-15 ta' Dicembru 1998 u fl-1 ta' April 1999,

tikkonferma d-Decizjoni moghtija mill-istess Qorti fit-28 ta' Gunju 1999 b'dan li t-terminu ta' xahar moghti fl-istess sentenza lill-konvenut biex jirrilaxxa il-fond, ghandu jibda jiddekorri mid-data tallum.

L-ispejjez jithallsu mill-konvenut appellant.

Deputat Registratur